

Святий Великомученик і Цілитель Пантелеймон

Святий великомученик і цілитель Пантелеймон народився в місті Никомидії в сім'ї багатого язичника Євсторгія і мав ім'я Пантелеоном. Але мати його Еввула була християнкою. Вона хотіла виховати сина в християнській вірі, але померла, коли майбутній великомученик був ще юнаком. Батько віддав Пантелеона в початкову язичницьку школу, закінчивши яку юнак став навчатися мистецтву лікування у знаменитого в Никомидії лікаря Єфросина. Здібности Пантелеона стали відомими імператору Максиміану (284-305), який захотів бачити його при своєму дворі.

Саме в той час в Никомидії таємно проживали священномученики пресвітери Єрмолай, Єрмипп і Єрмократ, які врятувались після спалення 20,000 християн в Никомидійській церкві в 303 році. Святий Єрмолай неодноразово бачив Пантолеона, який проходив поруч їх пристановища. Одного разу пресвітер покликав юнака до свого житла і розказав про християнську віру. Після цього Пантолеон кожного дня відвідував священномученика Єрмолая.

Одного разу майбутній цілитель побачив на вулиці мертву дитину, якого вкусила гадюка і була ще поруч. Пантолеон став молитися Господу Ісусу Христу про воскресення померлого і знищення ядовитої змії. Він твердо вирішив, що на випадок виконання його молитви стане послідовником Христа і прийме хрещення. Дитя ожило, а гадюка розлетілась на кусочки перед очима Пантолеона.

Після цього чуда Пантолеон був охрещений святим Єрмолаєм з іменем Пантелеймон, що в перекладі означає всемилостивий. Розмовляючи з своїм батьком святий Пантелеймон підготував і його до прийняття святого хрещення. Коли батько Євсторгій побачив як син іменем Ісуса Христа зцілив сліпого, то не вагаючись хрестився разом з прозрілим.

Незабаром батько Пантелеймона помер і цілитель присвятив все своє життя хворим і вбогим. Він безвідплатою лікував всіх, хто до нього звертався, зціляв їх іменем Ісуса Христа. Святий Пантелеймон відвідував у в'язницях християн,

якими були переповненні всі темниці, лікував їх від ран.

Дуже швидко слух про милостивого лікаря ширився по всьому місту. Залишивши інших лікарів хворі стали звертатися тільки до нього.

Із заздощів лікарі донесли імператору, що святий Пантелеймон лікує ув'язнених християн. Імператор Максиміан вмовляв свтого спростувати ці доноси і принести жертву ідолам, але святий Пантелеймон сповідав себе християнином і на очах імператора зцілив розслабленого іменем Ісуса Христа. Роздратований Максиміан стратив зціленого, який прославляв Христа, а свтого Пантелеймона віддав на жорстокі муки.

Господь являвся святому і зміцнював перед стражданнями. Великомученика Пантелеймона повісили на дереві і рвали залізними кігтами, обпалювали свічками, потім розтягували на колесі, кидали в кипуче олово, а потім у море з каменем на шиї. З усіх тортур великомученик виходив неушкодженим і з сміливістю викривав імператора.

Одночасно перед судом язичників стали пресвітери Єрмолай, Єрмип і Єрмократ. Всі троє твердо сповідали віру в Спасителя і їм були відсічені голови.

За повеління імператора великомученика Пантелеймона кинули до диких звірів у цирку. Але звірі лизали йому ноги, і штовхаючи один одного, старалися доторкнутися до руки свтого. Глядачі піднімалися з місця і кричали "Великифй Бог християнський!". Родратований Максиміан наказав своїм воїнам сікти всіх, хто прославляв Ісуса Христа, а великомученику Пантелеймона відсікти голову.

Свтого привели на місце страти і прив'язали до оливкового дерева. Коли великомученик молився, один з воїнів вдарив його мечем, але меч став м'яким, як віск і не наніс ніякої рани. Святий закінчив молитву і почув голос, який кликав страстотерпця до Царства Небесного. Почувши голос з неба воїни впали на коліна і просили прощення. Вони відмовили продовжувати страту, але великомученик Пантелеймон звелів продовжувати виконувати наказ імператора, сказавши, що інакше вони не будуть мати з ним частки в майбутньому житті. Воїни зі слізьми попросилися з ним, цілуючи його.

Коли мученику відсікли голову, із рани потекло молоко. Оливкове дерево, до якого був прив'язаний святий, не момент його смерті вкрилося плодами. Багато з тих, хто був присутніми при страті свтого увірували в Господа Ісуса Христа. Тіло свтого, яке викинули у вогнище, залишилося у вогні неушкодженим і було

поховано християнами (+305). Слуги великомученика Пантелеймона Лаврентій, Васса і Павіан бачили його страту і чули голос з неба. Вони написали розповідь про життя, страждання і кінець великомученика Пантелеймона.

Святі його мощі часточками розійшлися по всьому християнському світі, а чесна голова знаходиться нині в Руському Афонському монастирі на честь святого великомученика Пантелеймона.

Шанування святого великомученика в нашій церкві відоме вже з XII століття. Князь Ізяслава, а хрещенні Пантелеймон, син Мстислава Великого, мав зображення великомученика Пантелеймона на своєму шоломі. Заступництвом святого він залишився живим у битві 1151 року.

Великомученик Пантелеймон шанується в Православній Церкві як грізний святий, покровитель воїнів. Цей бік шанування розкриває його перше ім'я Пантолеон, що означає “у всьому лев”. Друге ім'я дане при хрещенні— Пантелеймон—означає “всемилоливий” і розкриває шанування великомученика як цілителя. На святих іконах святий Пантелеймон зображається юнаком в червоному вбрані зі скринькою в лівій і ложечкою в правій руці, як безвідплатний лікар. До цілителів звертаються в молитві від недугу душевного і тілесного.

Пам'ять його творить Свята Церква 9 серпня за новим стилем.

Ім'я святого великомученика Пантелеймона закликається при звершенні таїнства Соборування, освячення води і в молитвах за немічного хворого.

